

EDINOST

Iznajta vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Vrednatej in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo eno leto 5/20
za pol leta 2/10

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone.
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.—
vsaka nadaljnja vrsta 2.—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inseratni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inseratni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Na francoskem bojišču položaj neizpremenjen. Boj med nemškimi in francoskimi letali. - Nemci obstreljevali rusko pristanišče Libava.

Z avstrijsko-ruskega bojišču.

DUNAJ, 19. (Kor.) Uradno se objavlja: 19. novembra. Bitka na Rusko-Poljskem poteka ugodno. Po dosedanjih poročilih so vjele naše čete 7000 vojakov in uplenile 18 strojnih pušk in tudi več topov.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, generalni major.

Rusi odvaja vse vrednosti iz Galicije.

DUNAJ, 19. (Kor.) Iz vojne tiskovne-glasila se poroča:

Glasom zanesljivih poročil iz delov Galicije, ki so jih zasedli Rusi, prevažajo čeli železniški vlaki vse vrednostne predmete v Rusijo.

Z nemško-ruskega bojišču.

BERLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan, 19. novembra dopoldne.

Na vzhodnem bojišču so na novo uvedeni boji se v teku.

Vrhovno armadno vodstvo.

BERLIN 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: Petrograjski vesti o prodiranju ruskih čet proti Gumbinnenu in Angerburgu, kakor o okupaciji Lausgargena pri Tanrogu, so prehiteli dogodki. Rusi so sicer prodirali, a so bili odbiti.

Z nemško-francoskega bojišču.

BERLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan, dne 19. novembra dopoldne.

V zapadni Flandriji in na severnem francoskem je položaj neizpremenjen.

Neko nemško letalsko brodovje je na nekem poljudovskem poletu prisililo dve sovražni letali, da ste oristali, eno sovražno letalo pa uničilo. Od naših letal se pogreša eno.

Silen francoski napad v okolici Servonta na zapadnem robu Argonskega lesa je bil odbit s težkimi izgubami za Francoze. Naše izgube so bile le majhne.

Vrhovno armadno vodstvo.

ROTTERDAM 19. (Kor.) »Nieuw Rotterdamse Courant« poroča iz Oostburga: Ker je bila nekda nemška straža v Stoobrug ob obstreljevanju, je bilo v Maldegenu aretiranih 40 najuglednejših prebivalcev. Služili bodo kot tali, dokler ne najdejo krivca. Govori se, da manjkata eden ali dva moža nemške straže.

Nemško brodovje zaprlo libavsko pristanišče.

BERLIN, 19. (Kor.) Dne 17. t. m. so deli našega baltičkega brodovja zaprli vhod v libavsko pristanišče s potopljenimi ladjami in obstreljevali vojaško vazo naprave.

Torpedovke, ki so udrele v notranje pristanišče, so konstatirale, da sovražnih vojnih ladij ni bilo v pristanišču.

Namestnik šefa admiralnega štaba, pl. Behnke.

Amerikanski Swain o vojnih ujetnikih na Angleskem.

LONDON 19. (Kor.) Amerikanski Swain, ki je v imenu Nemčije in Avstro-Ogrske obiskal koncentracijski tabor v Dorchesteru, se je izrazil, da internirani lahko zahvalijo bogu, da so nastanjeni v tem taboru. Nahajajo se v solidnih poslopjih. Nadzorovatelja sta dva nadzornika, katerih eden je sanitetni častnik. Vsaki na novo došli se najprej zdravniško preišče in vsaka bolezen se takoj naznani nadzornikom. Oni, ki so opasno bolni, se spravijo v civilne bolnišnice. Tri mlade moške, ki so imeli srčno hudo, so prepeljali v nemško bolnišnico v London, ki ni zaprta. Dva ali tri internirani so se podali na privatne klinike. Hirana je veliko boljša, kot jo imajo angleški ujetniki na Nemškem. Vsak ujetnik ima odedo in žimnico. Mladim ljudem se predava in se jih poučuje po dnevu in zvečer. Ta poduk obiskuje približno dvesto mož. Za zabavo je tudi preskrbljeno s tem, da so posebne dvorane za šah in za igranje na kvarte. Ne- guje se tudi nogometna igra. Posebno poslopje se porablja ob delavnikih kot šola in zbirališče, ob nedeljah kot cerkev. Neko drugo poslopje se rabi kot godbena dvorana. Ker je med ujetniki več dobrih glasbenikov in pevcev, so vsak večer predstave. Preskrbljeno je tudi za kopeli. Vsak ujetnik sme pisati na teden dve pismi. V Dorchesteru in drugih taborih pa je zelo težko dobiti za ujetnike kakega posla.

Z južnega bojišču.

Nemški glas o naši ofenzivi v Srbiji.

BERLIN 19. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše:

Udarec za udarcem so prizadevale avstrijsko-ogrsko čete sovražnim silam na jugu. Nobene terenske težave, ki pridejo v tamkajšnjem ozemlju zelo v poštev, niso mogle bistveno zadržati prodiranja avstro-ogrskih armad. Tekom zmagovitega prodiranja je bil sovražnik ob Drini premagan in prenešana zmaga globoko notri v sovražno deželo. Tu, kakor povsod se bojujejo avstrijske čete z brezprimernim pogumom in z nikdar usahljivo vztrajnostjo in junaštvom.

Naše prodiranje v Srbiji in vtis na Bolgarskem.

SOFIJA 19. (Kor.) Prodiranje avstrijskih čet v Srbiji napreduje na vse politične in parlamentarne kroge največji vtis. Splošno prevladuje prepričanje, da ustvari poraz Srbije globoko izpremembo položaja na Balkanu in izzove lahko dalekosežne dogodke. Le o tem vprašanju se razpravljajo po hodnikih sobiranja, katerega seje stoji popolnoma pod vtisom srbskega poraza pred Valjevom.

Dalmacija povodom zmage v Srbiji.

ZADER, 18. (Kor.) Danes so bile v vseh večjih krajih Dalmacije povodom zadnjih zmag v Srbiji razbočene zastave. V Zaderu se je vršil zvečer obhod z godbo na čelo. Ko je godba zasvirla cesarsko himno, so zadoneli iz tisočih grl viharji kliči na cesarja, kakor tudi na Avstrijo, Nemčijo in armado.

Vojna s Turčijo.

Turško prodiranje na Sinajskem polotoku.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Kraj Kalat ul Nahl, o katerem poroča glavni stan, da se ga zasedle turške čete, leži ravno v sredi Sinajskega polotoka in je križišče cest, ki vodijo iz Akabe v Suez. Gre torej za pozicijo višjega strateškega pomena. Zanimiva je okolščina, da so turške čete, ki so morale prodirati skozi puščavo, prišle v Kalat ul Nahl v tako kratkem času.

Hišna preiskava pri Alfredu Henriju v Peru.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Kakor poroča neki večerni list, je izvršila policija v hiši angleškega podnika Alireda Henrija v Peru, ki leži ob Bosporu in ima torej zelo ugoden položaj za radiotelegrafijo, hišno preiskavo in našla faktično v njej aparate za brezžično brzojavljenje. Henri in njegov sin sta bila aretirana in prideta pred vojno sodišče.

Preganjanje kristjanov v Carigradu?

CARIGRAD, 18. (Kor.) Dne 10. t. m. v listu »Rie« objavljena vest iz Bukarešta, da se vrše v hišah nemuslimanov v Stambululu in Peru neprestano hišne preiskave, da udarajo policijski organi ponoči v hiše Grkov, izterjujejo visoke denarne svote in da aretirajo vse one, ki ne morejo ugoditi tem zahtevam, kakor tudi, da je bilo zaplenjeno premoženje in imetje mnogostevilnih kristjanov, se kar najodločnejše demantira in proglašja kot popolnoma izmišljena.

Vojna v kolenjih.

Boji v nemški vzhodni Afriki.

LONDON, 18. (Kor.) »Times« objavlja neko iz Nairobija, z dne 11. t. m. datirano pismo nekega udeleženika v bojih v nemški vzhodni Afriki. Pisec pisma se je priključil neki četi iz dežele Somali, ki je imela ob nemški meji boj z nemškimi četami. Tem bi se skoraj posrečilo obkoliti angleške čete. Poveljnik angleškega oddelka je padel tekom prvih deset minut. Nemci so vjeli 6 Angležev, ranili štiri in uplenili več orolov. Angleži so vjeli 15 Nemcev in jih ranili osem.

Vojno posojilo.

DUNAJ, 19. (Kor.) Italijansko društvo pri italijanski narodni cerkvi na Dunaju, je potom poštno hranilnice podpisalo na vojno posojilo 100.000 kron.

INOMOST, 19. (Kor.) Namestnik grof Toggenburg je izdal na vse tirolske in predarlske občine oklic, v katerem se pozivlja prebivalstvo, naj podpisuje na vojno posojilo.

PRAGA 19. (Kor.) Pri Živnostenski banki je bilo vstevši tri milijone, ki jih je banka sama podpisala, podpisanih do danes samo devet milijonov kron.

BUDIMPEŠTA 19. (Kor.) Avstrijsko-ogrsko družba državnih železnic je podpisala na avstrijsko in ogrsko vojno posojilo po en milijon kron.

DUNAJ 19. (Kor.) Na vojno posojilo je podpisala pri »Bodenkreditanstaltu« nadvojvodinja Marija Jožefa znatni znesek. Tyrdka Schöller & Comp. je podpisala dva milijona kron.

BERLIN, 19. (Kor.) Borzni in finančni krogi z zanimanjem zasledujejo poročila iz Avstrije in iz Ogrskega o močni udeležbi pri podpisovanju vojnega posojila. Domneva se, da bo celokupni rezultat podpisov v obeh deželah prekosil vsa pričakovanja. Najbrže se bo glede finančne moči donavske monarhije doživelo isto presečenje, kakor zadnjič glede Nemčije.

PRAGA 19. (Kor.) Kardinal in knezo-nadškof baron dr. Skrbensky je skupno z metropolitanskim stolnim kapljem v St. Vidu podpisal milijon kron.

SARAJEVO 19. (Kor.) V Bosni in Hercegovini se pridno podpisuje za vojno posojilo. Podpisanih je že več milijonov.

Graf Tisza v Berlinu.

BERLIN, 19. (Kor.) Semkaj je prispeel danes dopoldne ogrski ministrski predsednik grof Tisza.

Seja dunajskega meščanskega kluba.

DUNAJ, 18. (Kor.) Pod predsedstvom višjega kuratorja Steinerja se je vršila danes izredno dobro obiskana seja dunajskega občinskega meščanskega kluba. Zacetkom seje se je predsednik spominjal mnogoštevilnih uspehov zavezniških armad.

Župan dr. Weisskirchner se je v polnem obsegu pridružil izjavljanjem predgovornika in je prečital sledečo brzojavko: »oditela naših balkanskih čet, fcm. Potioreka: Za iskrene pozdrave meni in mojim iz vseh delov monarhije obstoječim četam, prosim Vašo ekscelenco, da sprejmete najiskrenejšo zahvalo. Zlasti hrabri sinovi našega dunajskega polka Deutschmeisterov in pa 84. polk so izvršili sijajna dela.

Zborovanje je vzelo to brzojavko z odobravanjem in znanje.

Čestitke štajerskega cesarskega namestnika generalu Colerusu.

GRADEC, 19. (Kor.) C. kr. namestnik, grof Clary Aldringen, je poslal njegovi ekscelenci generalu pohote Colerusu pl. Geldernu sledečo brzojavko: Globoko vzradoščen radi Najvišjega odlikovanja, ki ga je deležna Vaša ekscelencia in s tem tudi naše neprimerno hrabre čete III. armadnega zbora, pošiljam Vaši ekscelenci prisrčne in najtoplejše čestitke. Mesto Gradec je ob tej razveseljivi priliki v zastavah.

Praznovanje turškega novega leta na Dunaju.

DUNAJ 19. (Kor.) Mohamedansko novo leto se je danes tudi tukaj slavilo z velikim navdušenjem. Za vojaške mohamedanske vere je priredila vojaška oblast službo božjo, kjer je imel vojaški Iman nagovor, v katerem je naglašal, da sedaj ne gre samo za boj za preljubljenega cesarja, za domovino in obstoj, temveč tudi za boj za mohamedansko vero. Ta vojna ia prva sveta dolžnost mohamedancev, ki se borijo ramo ob rami z Avstro-Ogrsko in Nemčijo proti sovražnikom Islama. Sve-ta vojna je proglašena in klicu kalifa mora slediti vsaki mohamedanec. Nagovor je bil z navdušenjem sprejet od vojakov, ki so nato zapeli cesarsko pesem.

Odkritje spomenika v akademiji znanosti v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 19. (Kor.) V predgovor-ni poslopja akademije znanosti je bil danes odkrit relief iz belega marmora, ki ga je izdelal kipar Hollo in ki predčuje venčanje mrtvaškega odra Frana Deaka po cesarici Elizabeti. Slavnosti je prisostvoval kot zastopnik cesarja nadvojvoda Ev-gen. Razven tega so bili navzoči še fi posamezni oblasti in veliko državnih poslancev. Po patrijičnem nagovoru predsednika akademije Berzeviczyja, je dovolil nadvojvoda, da se relief odkrije in je izrazil svoje posebno veselje, da se je mogel udeležiti slavnosti. Med splošno ovacijjo nadvojvodi se je slavnost zaključila.

Kurs za obračunavanje pri plačilih z Nemčijo.

DUNAJ, 19. (Kor.) Kakor je povzeti iz poročila pošne hranilnice, je bil kurs za obračunavanje za plačila z Nemčijo določen tako, da do nadaljne odredbe velja 100 mark 125 kron.

Angleško vojno posojilo.

LONDON 19. (Kor.) Kakor poroča Reuterjev urad, je vojno posojilo v znesku 350 milijonov funtov šterlinov zagotovljeno. Veliko število onih, ki mislijo podpisati vojno posojilo, je prišlo skozi celi teden svoj pristop na angleški banki.

Protesti nevtralnih.

STOCKHOLM 19. (Kor.) Uradni list objavi danes v francoskem jeziku besedilo protestne note Švedske, Norveške in Danske na gotove vojskujoče se države.

Protestna nota navaja v kratkem sledeče glavne točke: Polaganje min na velikih trgovinskih cestah na morju, ne da bi se oziralo na varovanje mirne ladijeplovbe, kar povzroča precejšnjo škodo in celo izgube na življenju. Svoboda vseh morij in pravica nevtralnih, da se poslužujejo skupnih cest, ste omejeni in ovirani. Principi za relativno in absolutno kontribando, kakor tudi princip glede preiskav in konfiskacij, ki so bili veljavni že stoletja, se ne upoštevajo več, kar povzroča zakoniti trgovini precejšnjo zamudo in škodo.

Žitni trg.

DUNAJ, 19. (Kor.) Dosedanje trdne tendence se tudi danes niso izpremenile. Kupčija se je gibala na vseh prometnih po-ljih v tako ozkih mejah, da so ostale cene na neizpremenjenem stanju.

Kolera v Avstriji.

DUNAJ 19. (Kor.) Zdravstveni oddelk ministrstva za notranje zadeve poroča: Dne 19. novembra so bili konstatirani bakteriološki potom trije slučajji azijske kolere na Dunaju, 1 na Stajerskem, 2 na Češkem, 29 na Moravskem, 5 v Sleziji in 18 slučajev v Galiciji.

Boj z oklopljenimi avtomobili.

Kapitan baron Sch., ki se nahaja sedaj ranjen v Berlinu, piše v »Berliner Tageblattu«:

Naša mešana brigada je krenila z velike ceste Ostende-Nieuport proti jugu, da na desnem bregu prekorči Yserski prekop in se potem navalni na sovražnika. Čez par dni smo bili že za petami, toda povsod smo našli samo prazna gnezda, kakor Gent, Brugges, Seebrugge, Blankenberghe in Ostende. Naša pehota, ki se je pred Antwerpenom dovolj spoznala s sovražnimi granatami, je kar hrepnela po pehotnem boju s puško in bajonetom in je mislila, da se nam končno sovražna prednja straža vendarle postavi v bran. Kar bi se zahtevalo, bi bilo storjeno: naj bi bil dvakrat toliko hoda, premagali bi bil vse težave, ker je vsakdo vedel, da bo stalo tem več krvi, čim kasneje naletimo na sovražnika.

Pokrajina med Termondom, Lockernom in Gentom do Bruggesa je predvsem peščenega značaja. To so Belgijci znali tudi imenito izrabiti. Docim se nam je posrečilo, da smo polovili precejšnje število sovražnih konjenikov, se nikakor ni-mo mogli orestiti oklopljenih avtomobilov. Preostajalo nam je le edino sredstvo, da jih izvažimo v past in napademo po-tem iz zasede. To sem hotel izvesti ne-kega dne, ko je dobila stotinja nalog, da brani neki prehod preko prekopa. Nazna-nili so mi namreč, da prihaja sovražen oklopljen avtomobil. Kolikor se je to pač še dalo, sem ukazal stražam in patroljam, naj se nikar ne izdajo, sam pa sem se z enim vodnikom čet skril na križišču neke zapuščene vasi, skozi katero je moral priti avtomobil.

Spravili smo na ono mesto štiri kolesa nekega težkega avtomobila, nekateri mo-ji vojakovi so se oborožili z železnimi vili-mi in krampi, drugi so čakali pripravljeni s puškami, ostali z nasajenimi bajoneti. Bili smo bolj podobni stari rimski oblegovalni kohorti kakor delu najmoderneje vojske in upali smo, da dosežemo popoln uspel. Kar zaslissimo pred vasio par strelov. Sledil je kmalu ogenj strojnih pušk, a nato je nastala mrtva tišina. Znal sem takoj, da se je moj poskus ponesrečil. Ne-ki vojak sprejme patrolje in je prišel po-tem naznaniti, da so ubili dva sovražna biciklisti, tri vjeli, oklopljeni avtomobil pa da se je po par strelah obrnil in pobe-gnil, kar je moji vojakovi silno jezilo. Najraje bi se srečali s sovražnikom na odprtem bojišču.

Na potu v Blankenberghe in Ostende smo uvideli, da kljub našim dobrim po-hodom ne moremo naleteti na »gros« so-vražnika. Na železniški progi do Bruggesa so čakali prazni vlaki, ki so bili vporab-ljeni za hitro umikanje. Topovsko grme-nje z morja in iz Nieuporta nam je kon-čno naznanjalo, da je prišel dan, ko bo-mo lahko dali duška svoji bojevitosti. Gra-nate in šrapneli so prihajali in udarjali, zrak je bil poln žvižgov in ropotanja aeo-planov in zemlja se je tresla od eksploz-ji težkih granat in strelav havbic in mož-narjev. Tako je minil prvi dan, ne da bi prišli do zaželenega posla, potem drugi in še tretji dan. Treba je bilo namreč po-čakati, da se konča artiljerijski dvoboj. Med tem so naši pionirji z ročnimi mina-mi in s sodelovanjem sprednje pehote že zavzeli sovražne pozicije ob prekopu in zgradili kljub silnemu ognju sovražnika pota preko prekopa. Naš bataljon je kot prva rezerva spal s puško v roki. Ob eni

ponoči je došlo nenadoma povelje, naj se dvignemo. Po štirih urah hoda smo pri-speli do prehoda. Po slabih, ozkih potih, ki so bili dan preje bombardirani, smo prišli na drugi breg. Sovražnik je hotel usta-viti naš prehod s svetlimi krogliami in je zato neprestano streljal šrapnelce na oba brega, a brez uspeha.

Razvili smo se, dobro varovani, ob izvrstni poziciji na kanalu. Ko se je zda-nilo, smo šli naprej v megleno jutro. Tu in tam je bil izpaljen kak strel in še smo videli temne obrise sovražnika, ki se je umaknil. Dosegli smo že zdavnaj zauka-zano črto in se utaborili v bližini vasi, a nismo se mogli zadrževati kljub temu, da so postajale sovražne granate že zelo ne-prijetne. Le kanali in široki vodeni obkopi so nas zadrževali. Kjer je bil kak most, so ga Belgijci na umikanju pognali v zrak. Toda povsod je bilo dovolj plavačev, ki so splavali na drugi breg in nasekali tam-kaj drevoja, ki je bilo potrebno za prehod čez vodo. Tako smo zdirjali naprej v točo krogelj, dokler nas niso velike izgube pri-silile, da smo se umaknili v prejšnje po-zicije. Bili smo več kakor eno uro od prehoda na Yseri. Prehodi so bili od so-vražnikovih granat ponovno porušeni, to-da naši pionirji so jih postavljali sproti, kajti od tega je bila odvisna sigurnost do-bave municije in živeža. Na bojišču je vo-jak nadežen, zlasti kadar gre za vpraša-nje hrane. Ker nismo imeli s seboj poli-terjskih kuhinj, smo morali kuhati na odpr-tem ognju, kar je v moderni vojni strogo prepovedano. Sele naslednjega dne smo jih dobili in to z veliko težavo.

Služice iz vojne.

Od Soissons do Verduna. V turinski »Stamp« opisuje neki italijanski žurnal-ist svoj pohod ob reki Aisni. »Vlak vozi ob bojni fronti — mimo Aisne. Ze dolgo, dol-ga časa imata oba nasprotnika vedno iste pozicije. Izstopil sem v Chateau-Thierry, la se odpeljem z vlakom dalje v Soissons. Toda ta prijetni vlak ni vozil. Zakaj? Iz-javili so mi, da so Nemci vlak večeraj ob-uli kar s točo granat. Moral sem se to-raj peljati v Chalons. Vlak je bil poln be-guncev, ki so bili jako veseli, da so ušli nevarnosti. Res čuden narod. So med ni-mi ljudje, ki so celih 40 dni preživeli v kleti, štirideseti dan pa jim je nenadoma šinila misel v glavo, da naj pobeognejo. Doživeli so zopet življenje prvih kristja-nov v rimskih hekatombah. Toda v teh velikih, prostornih in vlažnih kletih kon-cem vseh koncev se ni bilo tako neudob-no življenje. Ljudje so si počasi vse do-bro uredili. Nekaterim se je godilo še bo-lje, ker so se zatekli v šampanjske kleti v Reimsu in Epernayju. Čisto dobro smo živeli tamkaj, gospod. Žalibog so bili med nami tudi slabo vzgojeni ljudje, ki so pe-kli ribe na lesenem oglju. Snurad je bil ne-znosen. In ponoči so pokale šampanjske steklenice, da je bilo veselje. Bil je pravi bombardma v notranjosti. Vse, kar je o-stalo, se go botovo izkislalo. Vsled pri-povedovanja beguncev sem se odločil, da prekinem svoje potovanje in se vrnem v Chateau-Thierry, da poskusim priti od tamkaj v Reims. Stopil sem tamkaj v vlak, v katerem so bili druge vrste begunci. Bi-li so namreč oni, ki so prve tedne zapu-stili mesto in so se sedaj vračali, da se prepričajo, če stoji njih hiše še vedno na istem mestu. Šest kilometrov pred Reim-som je bil naš vlak ustavljen. Nihče ni smel v mesto. Ubogi begunci, ki so videli mesto tako blizu, pa niso smeli notri, so kričali in jokali, da je bilo groza. Čakali smo torej v neki, napol razrušeni vasi na vlak, ki vozi nazaj v Chateau. V polmra-ku večera se zdi, kakor da bi Reims go-rel. Od časa do časa votel slam in potni plamen. So to namreč nemške granate. Z gričev odgovarjajo francoski topovi. Solnce zatone polagoma. Sedmi teden bombardiranja mesta je že. Končno smo se odpeljali. Vlak je vozil povprečno 7 do 8 kilometrov na uro. Bombardiranje je prenehalo. Sedaj sem zopet v Chalonsu. Majhen, žalosten kraj, kjer živi vse v stra-hu pred vohuni. Železniški uradniki noče-jo povedati beguncem čas odhoda prihod-njega vlaka, brivci jih gledajo z nezaup-ljivimi očmi, gostilničarji se drže zelo re-zervirano, kavarne so polne mirnih me-ščanov, ki si pripovedujejo drug drugemu o svojih aretacijah. Kdor se ni bil, bo kma-lu. Aretira se kar prekinprek; sicer pa se raditega nihče ne pritožuje. Gorje onemu, kdor nima vseh papirjev v redu. Vzel sem svoje papirje v roke in šel h komi-sarju, da zahtevam z vso odločnostjo do-voljenje za vožnjo v Verdun. Grozili so mi z aretacijo in me kratkoma odbili, toda kljub temu se mi je posrečilo, vtiho-tapiti se na neki vojaški vlak, ki je vozil v Verdun. Kar zagledam med vožnjo pred seboj čudovito velike gozdove. Vlak je

